

LANDSBYGD PÅ LIKA VILLKOR

Ur ett regionalt perspektiv

En sammanfattning

av artikel 5 i förslaget till Europaparlamentets och Rådets förordning om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling

- Uppmuntra till kunskapsöverföring och innovation inom jordbruk och skogsbruk och i landsbygdsområden
  - Främja innovation och en kunskapsbas i landsbygdsområden,
  - Stärka banden mellan jordbruk, livsmedelsproduktion och skogsbruk samt forskning och innovation,
  - Främja livslångt lärande och yrkesutbildning inom jord- och skogsbruk.
- Öka konkurrenskraften inom alla typer av jordbruk och förbättra jordbruksföretagens möjlighet att överleva
  - Underlätta omstrukturering av jordbruk, i synnerhet jordbruk som är mindre aktiva på marknaden, marknadsorienterade jordbruk i särskilda sektorer och jordbruk i behov av diversifiering av jordbruksverksamheten.
  - Underlätta nyetablering i jordbrukssektorn, i synnerhet generationsskifte.
- Främja organisationen av livsmedelskedjan och riskhantering inom jordbruket.
  - Integrera primärproducenter i livsmedelskedjan på ett bättre sätt med hjälp av kvalitetssystem, säljfrämjande åtgärder på lokala marknader och inom korta leveranskedjor, producentgrupper och branschorganisationer samt främja djurvälståndet,
  - Stödja riskhantering inom jordbruket.
- Återställa, bevara och främja ekosystem som påverkas av jord- och skogsbruket,
  - Återställa, bevara och främja biologisk mångfald bland annat inom Natura 2000-områden och jordbruk med höga naturvärden, och de europeiska landskapens karaktär.
  - Förbättra vatten- och markförvaltningen och bidra till att uppfylla målen i ramdirektivet för vatten,
  - Förbättra mark-, erosion-, gödsel- och bekämpningsmedelshanteringen.
- Främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi inom jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukssektorn samt
  - Effektivisera vattenanvändningen inom jordbruket,
  - Effektivisera energianvändningen inom jordbruket och vid livsmedelsbearbetning,
  - Främja tillgång till och användning av förnybara energikällor, biprodukter, avfall, rester och andra råvaror som inte är avsedda till livsmedel för biologisk-ekonomiska ändamål,
  - Minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak och förbättra luftkvaliteten,
  - Främja koldioxidbindning inom jordbruk och skogsbruk.
- Främja social inkludering, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling i landsbygdsområden.
  - Främja diversifiering, skapande och utveckling av småföretag och arbetstillfällen,
  - Främja lokal utveckling på landsbygden,
  - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik i landsbygdsområden.

Därtill anges att alla prioriteringarna ska bidra till de tvärgående målen gällande innovation, miljö och begränsning av och anpassning till klimatförändringar.

Det kan komma att ske ändringar eftersom förhandling fortfarande pågår. !

Visst finns det möjligheter att skapa ett jämställt landsbygdsprogram!

Landsbygd på lika villkor – ur ett regionalt perspektiv

Förslagen till ett mer jämställt landsbygdsprogram som lämnas i juni 2013 är en sammanställning av diskussioner från sammanlagt fyra tillfällen under mars t.o.m. maj månad 2013. På initiativ från Winnet Sverige och Winnet Jönköping har pilotprojektet genomförts tillsammans med Länsstyrelsen i Jönköping. Syftet med diskussionerna har varit att säkerställa ett jämställdhetsperspektiv i landsbygdsprogrammet.

Diskussionerna har förts inom ramen för Landsbygd på lika villkor – ur ett regionalt perspektiv, ett pilotprojekt som samlat aktörer från regionen Jönköping län för att tillsammans med nationella organisationer diskutera och komma med förslag på hur man kan arbeta med att säkerställa jämställdhet i LBP 2014-

2020. Pilotprojektet har tagit sin utgångspunkt i den regionala nivån.

Pilotprojektet startade i mars där ett brett fält av aktörer deltog från Landsbygdsdepartementet, Jordbruksverket, Landsbygdsnätverket, Länsstyrelsen i Jönköping, Winnet Jönköping, Winnet Sverige, Högskola och Universitet. Vid de kommande tillfällena har deltagarna bestått av en mindre arbetsgrupp som processat dialogerna med samtliga aktörer.

Förslaget överlämnas till Landsbygdsminister Eskil Erlandsson vid Jordbruksverkets länsstyrelsekonferens, Kungliga Myntkabinettet, Stockholm 2013-06-13

Jönköping, Juni 2013

Några förbättringsförslag - ett mer jämställt landsbygdsprogram 2014 - 2020

Nationell nivå - Program och policy

- Prioritera medel till landsbygdsutveckling.
- Sätt tydliga och konkreta mål för jämställdhet.
- Avsätt särskilda medel för att arbeta med jämställdhet som horisontellt mål.
- Gör det möjligt att söka stöd för nya verksamheter och affärsområden på landsbygden.
- Definiera och bredda begreppet innovation t.ex. tjänster/omsorg.

Regional och lokal nivå

- Sätt kvantitativa mål utifrån regionala förutsättningar.
- Se till att handläggare inom Landsbygdsprogrammet samarbetar med länsstyrelsens sakkunniga i jämställdhet.
- JAPP – jämställdhetsapplikation i mobilen. Stöd för jämställd landsbygdsutveckling.
- Utbetala förskott direkt i anslutning till beviljat stöd, utan ansökan för att minska byråkratin och frigöra tid för handläggarna.

Fler förslag på sid 8 - 15

INNEHÅLL

3. Visst finns det möjligheter att skapa ett jämställt landsbygdsprogram!

4-5. Landsbygd på lika villkor ur ett regionalt perspektiv

6-7. Hur fördelades företagsstödet 2007-2012?

8-9. Insatser och åtgärder för att säkerställa jämställdhet i landsbygdsprogrammet

10-11. Aktiviteter och ansvarsnivå

12-13. Jämställdhetsapp

14-15. Nationellt flaggskepp

Landsbygd på lika villkor – ur ett regionalt perspektiv

Vill vi ha en levande landsbygd?

De flesta svarar säkert ja på den frågan. Men för att nå dit krävs ett nytt tänk. För att uppfylla målet med en levande landsbygd måste alla som bor och verkar här få samma möjligheter att utvecklas, som individer och som företag. Landsbygdsprogrammet är tänkt att stödja en levande landsbygd och då måste det också säkras på ett sätt så att det ger kvinnor och män samma möjligheter att kunna ta del av programmet.

Därför behövs ett jämställt landsbygdsprogram

Idag minskar andelen kvinnor när det gäller att dra nytta av de stöd som finns. Den senaste studien från entreprenörsskapsforskaren Caroline Wigren-Kristofferson visar att endast 16 % av alla ansökningar till företagsstöd kommer från kvinnor, 59 % söks av män och 25% av företag. Flest ansökningar beviljas i kategorin modernisering av jordbruk (52 %). Endast när det gäller mikroföretag har fler ansökningar beviljats till fler kvinnor än män. Se sid 5 och 6.

Hon visar också att med riktade insatser så kan man verka för att fler kvinnor får ta del av stödprogrammen.

Inom det nuvarande programmet har inte de uppsatta målen uppnåtts, vilket har uppmärksammats av kommissionen och revisionen.

Det står klart att det finns en tydlig koppling mellan landsbygdsutveckling och jämställdhet. Det nuvarande programmet är i många avseenden könsblint och behöver anpassas för män och för kvinnor.

Många verksamheter kan vid en första anblick verka könsneutrala vad gäller mål, medel och resultat. Könsneutralitet innebär att verksamheten involverar kvinnor

och män i lika hög grad och att nyttan av verksamheten kommer män och kvinnor till del i samma utsträckning. Bakom denna till synes könsneutrala yta kan det dock visa sig att olika grupper involveras och gynnas olika mycket, trots att det inte framgår i beskrivningar av verksamheten. Ett tecken på könsblindhet är frånvaron av könsspecifika termer, som exempelvis ”män” eller ”kvinnor”, trots att det rör sig om aspekter som kan skilja sig åt beroende på kön.

Inför varje beslut bör man ställa sig frågan - Vilka konsekvenser får de lösningar som föreslås för kvinnor respektive män?

Ett jämställt landsbygdsprogram medför ökad innovationsförmåga, attraktionskraft och sysselsättning

- Jämställdhetsintegrering är en skyldighet inom alla politikområden.
- Jämställdhet leder till ökad tillväxt och regional konkurrenskraft.
- Kvinnor får inte del av utvecklingspengar i samma utsträckning som män.
- Samhället tjänar på ett jämställt landsbygdsprogram.
- Kvinnor och män tjänar på ett jämställt landsbygdsprogram.
- Det bör råda ekonomisk jämställdhet för kvinnor och män.
- Makt och inflytande bör fördelas jämnt mellan kvinnor och män.

Ett nytt program kräver nya tankesätt

Det nya programmet kommer att få en annan struktur än tidigare program och kräver därför annorlunda tankesätt, något som Landsbygdsnätverket lyft fram i sitt nyhetsbrev. De tidigare s.k. axlarna kommer att ersättas med prioriteringar och fokusområden.

Länsstyrelserna kommer att ha en fortsatt central roll i genomförandet och de regionala strategierna kommer att kvarstå för CLLD och ersättas av regionala handlingsplaner för länen. De olika EU-fonderna ska dra åt samma håll – en smart och hållbar tillväxt för alla. Landsbygdsprogrammet ska samverka med flera andra fonder (Garantifonden för jordbruket, Havs- och fiskerifonden, Regionala och Sociala fonderna). Till det tillkommer att samverkan ska ske på olika plan och med olika verktyg, t.ex. att medel från olika fonder samordnas i ett avgränsat geografiskt område, så kallad ”flernivå styrning och ledning” av samhällets utveckling.

De olika EU-fonderna ska verka för gemensamma mål. Regeringen tar tillsammans med berörda aktörer/partner fram en fondgemensam strategi som fastställs genom en överenskommelse med Kommissionen. Landsbygdsprogrammet ska i betydande delar samverka med Garantifonden för jordbruket, det vill säga pelare 1 inom den gemensamma jordbrukspolitiken med sina gårdsstöd, men programmet ska också samverka med programmen för Havs- och fiskerifonden, Regionala fonden och Sociala fonden. Samverkan ska ske på olika plan och med olika verktyg. Ett sådant verktyg kan vara strategier och lokala partnerskap för lokalt ledd utveckling (motsvarande Leader). Om och hur dessa verktyg kommer att användas i Sverige anges i den så kallade Partnerskapsöverenskommelsen.

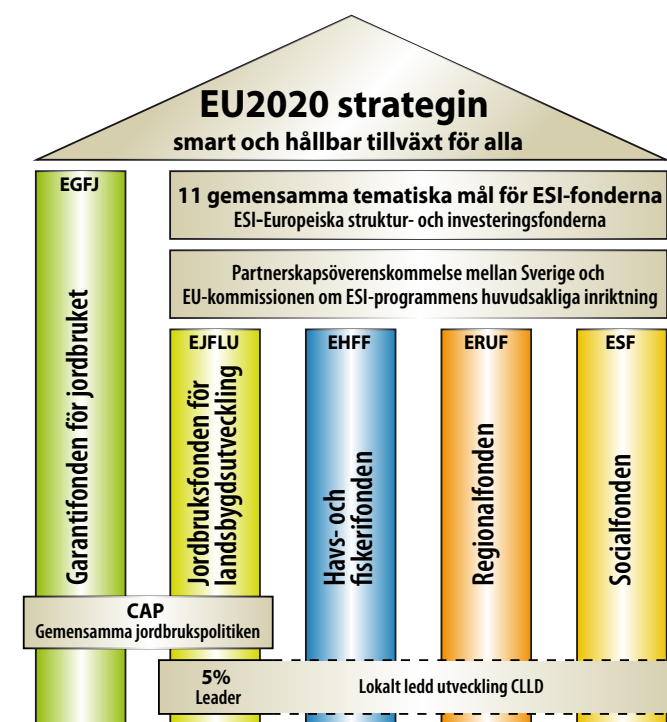
Ur: Landsbygdsnätverkets nyhetsbrev nr. 2 2013

Landsbygdens utveckling kräver samverkan och samarbete

För en att få en levande landsbygd krävs samverkan mellan aktörer, lokalt, regionalt och nationellt och mellan de olika insatsprogrammen; landsbygdsutveckling och regional utveckling. Det innebär att såväl män som kvinnors förutsättningar, villkor och behov tas tillvara.

Genom att ta tillvara befintlig sakkunskap inom områdena jämställdhet och mångfald tillsammans med kunskap och kompetens om företagsutveckling på landsbygden kan vi gemensamt skapa incitament för ett jämställt tillväxtperspektiv.

Vi föreslår därför ett nationellt Flaggskeppsprojekt som plattform för samarbete, lärande om metoder och utveckling av modeller.

Jämställdhet – företagsstöd inom landsbygdsprogrammet 2007- 2013

Våren 2013 har entreprenörskapsforskaren Caroline Wigren-Kristoferson vid CIRCLE och Sten K Johnson center for entrepreneurship vid Lunds Universitet arbetat med ett projekt på uppdrag av Jordbruksverket. Syftet med projektet var att göra en kvalitativ uppföljning av utfallet av företagsstöd inom landsbygdsprogrammet och dess mål att öka kvinnors andel av företagandet på landsbygden.

För att svara på syftet genomfördes djupintervjuer med handläggare på Länsstyrelsen i Skåne, Länsstyrelsen i Jönköping, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Länsstyrelsen i Halland, Länsstyrelsen på Gotland, Länsstyrelsen i Örebro, Länsstyrelsen i Blekinge samt Länsstyrelsen i Norrbotten. Även en enkät genomfördes som besvarades av samtliga tjänstemän i Sverige som arbetar med att handlägga företagsstöd på Sveriges länsstyrelser och i Sametinget. Totalt svarade 70 personer på enkäten. Även en analys av samtliga företagsstöd som söktes och beviljats mellan åren 2007 och 2012 har genomförts. Studien finns att läsa i rapporten Jämställdhet – företagsstöd inom landsbygdsprogrammet som ges ut av Jordbruksverket.

Få fler kvinnor att söka företagsstöd!

Endast 4 235 ansökningar av 27 314 kommer från kvinnor, dvs. 16 %. Detta innebär att mätt i absoluta tal så är det väldigt många fler ansökningar från män än från kvinnor i majoriteten av alla kategorier. Det finns sannolikt även kvinnor bakom kategorin företag, men den statistiken har vi inte tillgång till.

Dessutom beviljas mäns ansökningar i högre grad än kvinnors på de allra flesta länsstyrelser. Om målet är att förändra detta kan det vara värdefullt att beakta lärområdena som kan dras från den genomförda studien.

Att nå nya grupper av företagare kräver ett aktivt arbete!

Under landsbygdsprogrammets inledande period spreds information om programmet primärt genom redan etablerade nätverk vilket främst nådde lantbrukare. För att nå företag som inte är lantbruk (som kunde söka åtgärder inom axel 3) krävs nya vägar och kanaler. Nästan hälften (47 %) av respondenterna svarade att de höll med om att den stora andelen ansökningar inom axel 1 ofta är framskriven av konsulter¹. Detta visar på betydelsen av de etablerade nätverken. Endast 34 % höll med om att man i samband med att man lägger ut information om företagsstöden på sin webbplats har en aktiv dialog med de informationsansvariga om formuleringar och val av bilder för att nå ut till rätt och nya målgrupper. Detta kan tolkas som att det sker ett relativt ringa arbete för att man från länsstyrelserna skall nå ut till andra grupper än lantbrukarna, grupper som lämpligen kan söka stöd inom axel 3.

Befintliga näringslivsstrukturen kan förstärkas!

Fyra femtedelar (80 %) av de svarande höll med om att deras läns genomförandestrategi av Landsbygdsprogrammet tagits fram och anpassats för att passa länet där de är verksamma. Detta innebär att den rådande strukturen som finns i ett län kan påverka hur en genomförandestrategi ser ut. *Har ett län en struktur som domineras av manligt könnade sektorer kan genomförandestrategin komma att stödja det redan befintliga företagandet, dvs. mäns företagande. Fundera över i vilka sektorer man finner kvinnors företagande i länet, samt om dessa kan ses som del av landsbygdsutveckling och i så fall*

¹ Respondenten kunde svara på en skala från 1-5 där 1 representerade håller absolut inte med och 5 håller absolut med. Samt så kunde man svara vet ej. I procentsiffrorna ovan har kategori 1-2 slagits samma, samt 4-5. 3 tolkas som neutralt. Så, att 47 % har svarat att de höll med innebär att 47 % har svarat 4 eller 5.

Kontakta Caroline

Maila på caroline.wigren@fek.lu.se så kan du boka tid med henne för att diskutera hur man kan nå längre i jämställdhetsfrågorna i nästa programperiod.

Under hösten kommer Caroline Wigren-Kristoferson, entreprenörskapsforskare att vara en av de resurspersoner som Landsbygdsnätverket erbjuder för att stötta länsstyrelserna i skrivandet av handlingsplan inom ett nytt landsbygdsprogram. Det går bra att kontakta Caroline.

– om och hur de inkluderades i genomförandestrategin. 90 % höll nämligen med om att handläggningen av företagsstöd inom landsbygdsprogrammet, på deras arbetsplatser, var tydligt kopplat till länets genomförandestrategi för landsbygdsprogrammet. D.v.s. i handläggningen av företagsstöd används genomförandestrategin som utgångspunkt för vad som skall prioriteras. Detta visar hur viktig genomförandestrategin är – förbises jämställdhet i strategierna så får man inga effekter.

Det kända och verifierade är lättast!

68 % höll med om att de upplevde det lättare att bevilja stöd till ett företag som kan visa att det har en fungerande verksamhet och som tjänar pengar. Majoriteten (55 %) höll även med om att de upplevde det lättare att bevilja stöd till en företagare om företagaren varit igång en tid. Vid en intervju sa en respondent att de klockrena ansökningarna är lättast att bevilja, de kan man lätt bevilja vid skrivbordet. Men, att det kan vara i det okända som möjligheter finns. Träffade man de som sökt för mer udda saker kunde man ibland lättare se affärspotentialen, menade respondenten. Endast 14 % besöker i de allra flesta fallen företaget när de bedömer en ansökan. Ungefär hälften (53 %) höll inte med om att de upplevde sig kunna vara mer objektiva och sakliga om de inte träffade den sökande. Nästan tre fjärdedelar (73 %) höll med om att de upplevde sig kunna göra en mer rättvis bedömning av ansökan om de träffade den sökande och han/hon fick förklara sin idé. *Svaren kan tolkas som att man gärna hade träffat den sökande men att tiden inte räcker till. Bristen på tid kan få som konsekvens att goda idéer förbises.*

Undvik tröskelbelopp!

Tre femtedelar (59 %) svarade att de arbetade med tröskelbelopp, dvs. för att kunna söka företagsstöd behövde man ha investerat för ett visst belopp. Är detta belopp för högt exkluderas kategorier av företag. Ett kunskapsintensivt företag har många gånger betydligt lägre investeringskostnader än t ex ett producerande företag. Även kunskapsintensiva företag bidrar till

landsbygdsutveckling! Många upplever kvinnor som mer försiktiga som företagare, med konsekvensen att de investerar för lägre summor. *Se alla företag – eller, var medveten om vad som möjligt exkluderas!*

En viktig fråga: Hur bidrar de horisontella målen till en bättre landsbygdsutveckling?

Endast en fjärdedel (26 %) höll med om att de upplevde det lätt att ta hänsyn till de horisontella målen i landsbygdsprogrammet när de arbetar med företagsstöd. Men, så många som 57 % höll med om att deras läns genomförandestrategier försöker nå de horisontella målen. Vid intervjuerna framkom det att många hade skrivit in kvinnors företagande som viktigt i sina strategier men ändå uppfattat det svårt att gå från ord till handling. *Genom intervjuerna framkom det att de horisontella målen upplevs som påklistrade, det framkom även önskemål om en ökad tydlighet, vad de horisontella målen är och när man uppnår dem? Utan det klargjort är det svårt att arbeta med dem. Om detta ej blir tydligt i landsbygdsprogrammet är det frågor som är viktiga för länsstyrelserna att fundera över.*

Normer och värderingar spelar roll!

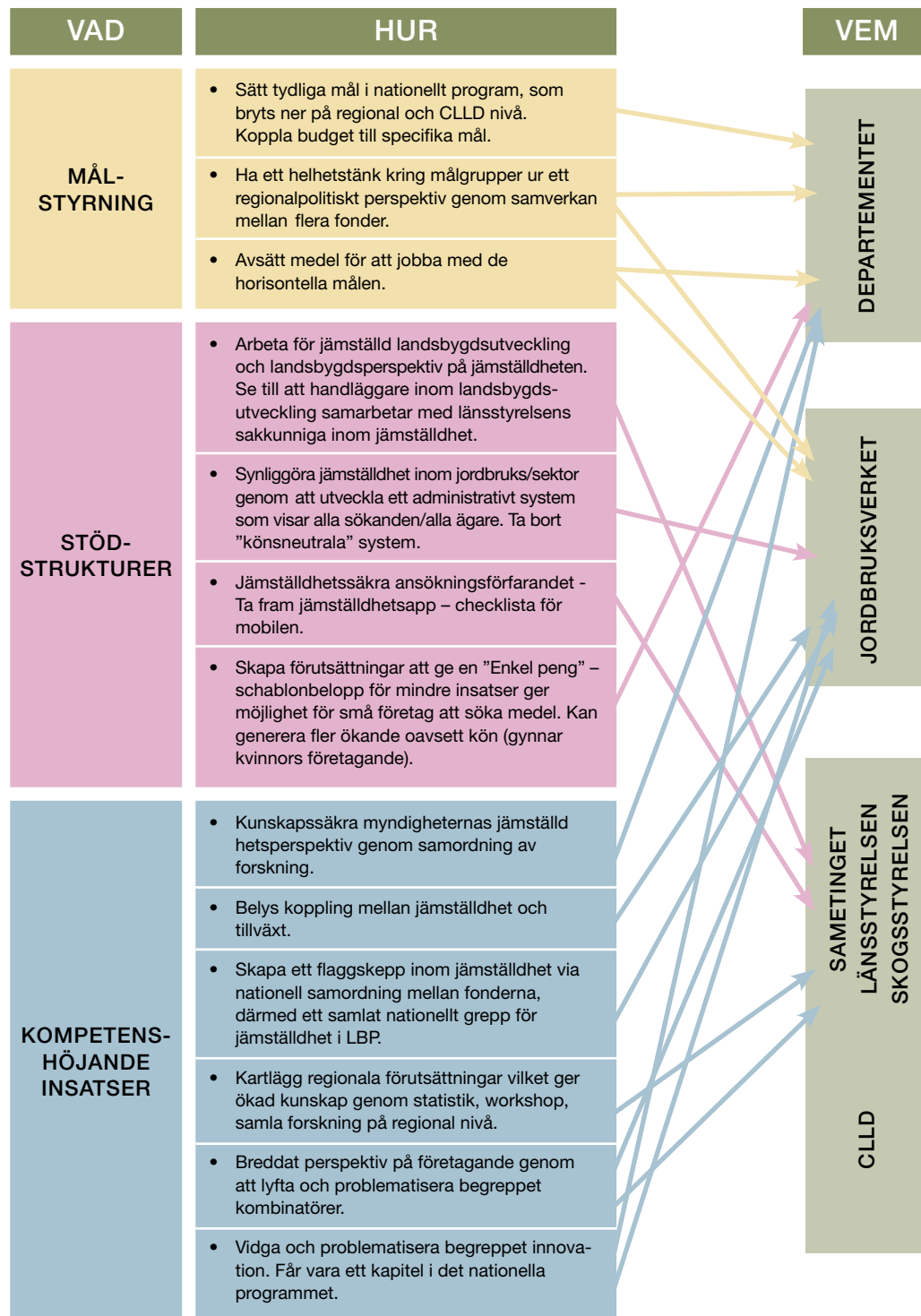
Strax över hälften (53 %) höll med om att, trots att de ofta hade kontakt med kvinnan i lantbruksföretaget under själva ansökningsprocessen, var det mannen som stod som sökande. *Det kan finnas olika förklaringar till detta, som att mannen äger lantbruket och måste stå som sökande. Men, det kan även bero på normer och värderingar – vem man ser som företagaren. Därmed är det viktigt att vara medveten om föreställningsbilder kring entreprenörskap och företagande, samt att arbeta med och mot dessa.*

Ett aktivt jämställdhetsarbete spelar roll!

Endast 36 % höll med om att det fanns en koppling mellan arbetet med företagsstöd inom landsbygdsprogrammet och länsstyrelsens övriga jämställdhetsarbete. När analys gjordes av hur län som beviljat få kvinnor företagsstöd svarade var siffran hos dessa län betydligt lägre. Och hos de som var bäst var siffran betydligt högre än 36 %.

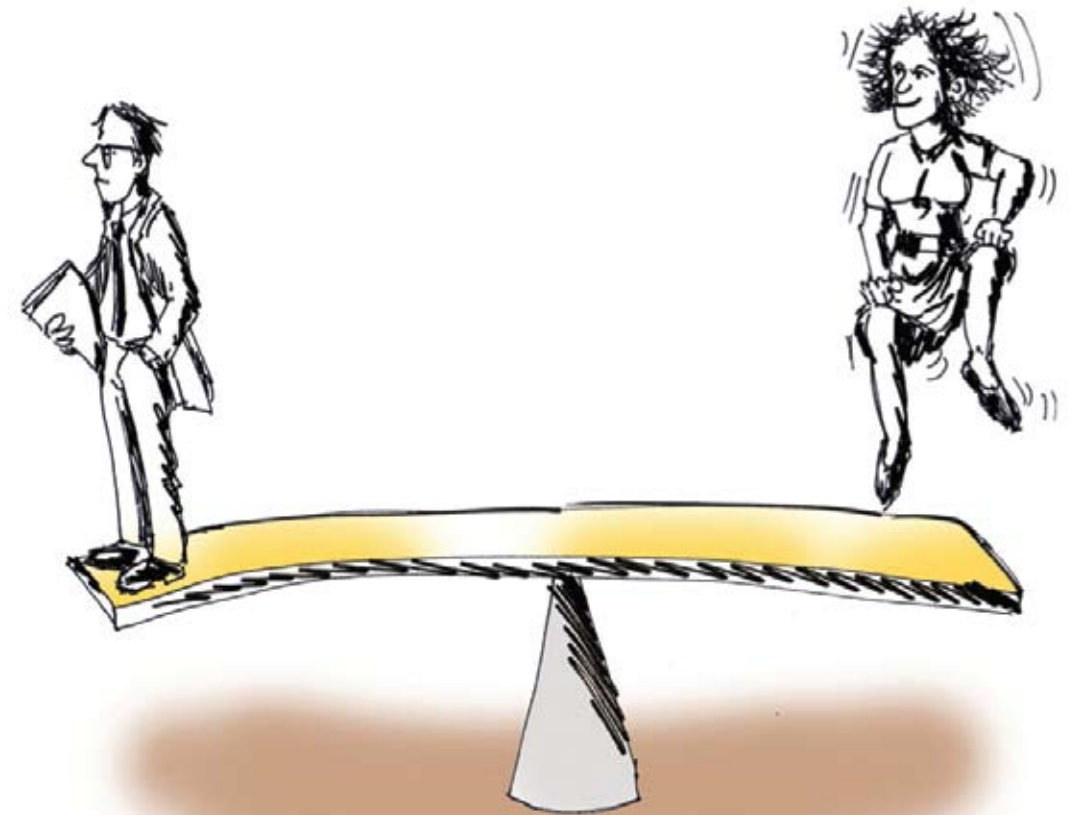

Insatser och åtgärder för att säkerställa jämställdhet i landsbygdsprogrammet

Det finns en stark vilja på både nationella och regionala nivåer att komma längre inom jämställdhet i nästa program period. Skissen på föregående sida visar på hur man både på nationell, regional och lokal nivå kan arbeta med jämställdhet inom landsbygdsprogrammet.

Vikten av att ha en ansvarig nivå för de övergripande målen är en förutsättning för att målen ska uppnås. Därför framgår det tydligt vem som bör ha ansvaret för aktiviteterna.

- Lite gung kan väl inte skada?

Övergripande kommunikation och informationspridning

- Hitta nya kanaler för att nå nya målgrupper. Marknadsför i nya kanaler (t.ex. KKN).
- Rikta informationsinsatser av landsbygdsprogrammet med hjälp av "jämställdhetskampanjer", d.v.s. gemensamma beslutsomgångar med jämställdhetsinriktning som ett läns/fondövergripande verktyg vid ett par tillfällen under programperioden.
- Belys rådande normer och attityder för att åstadkomma förändring. Det bör finnas en kommunikationsplan på programnivå som betonar vikten av mångfald i bilder/hemsidor/formuleringar som förstärker könsroller.

Förslag på aktiviteter och ansvarsnivå

Matrisen visar vad som behöver åstadkommas på olika nivåer för de insatser som skulle kunna ge ökad jämställdhet på landsbygden. Matrisen är ett komplement till den bild som finns på mittuppslaget och

förtydligar var de olika insatserna skulle kunna platsa i ett nytt nationellt landsbygdsprogram eller regional handlingsplan.

Insatser / åtgärder	Konkreta riktade insatser	Program-nivå	Åtgärds-nivå	Regionalt / lokalt	Adm stöd/ Imple-mentering	Informa-tion och spridning	Uppfölj-ning & utvärdering
Tydliga och konkreta mål för jämställdhet och mångfald som bryts ner till regional och CLLD -nivå. Budget kopplas till specifika mål.		X	X	X	X	X	X
Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av jämställdhetsmålen.		X	X	X	X	X	X
Kräv aktivt jämställdhetsarbete – extra medel för att arbeta med de horisontella målen.		X		X		X	
Förskott på ett % belopp av ansökan betalas ut direkt till stödmottagaren när ansökan beviljats. Utan någon ytterligare ansökan. För att minska byråkratin och frigöra tid för handläggarna.	X	X		X	X	X	
Samordning mellan myndigheter/aktörer – länsstyrelse, regionförbund Landsbygdsutveckling är näringslivsfrågor.				X			
Fokusera på branscher där kvinnor och utrikes födda är verksamma.		X	X	X		X	X
Utlämnings- och beslutsomgångar till riktade branscher/områden.			X	X	X		
Synliggöra hinder och möjligheter för jämställdhets och mångfaldsperspektiv i de regionala swotana som tas fram.				X		X	
Synliggöra nya branscher. För nya affärsområden på landsbygden.		X		X		X	
Ökad möjlighet till "mikrostöd" – schablonbelopp för mindre insatser.		X	X	X			

Insatser / åtgärder	Konkreta riktade insatser	Program-nivå	Åtgärds-nivå	Regionalt / lokalt	Adm stöd/ Imple-mentering	Informa-tion och spridning	Uppfölj-ning & utvärdering
Bredda/Definiera begreppet innovation. Samordning med regeringens innovationsstrategi.		X			X	X	
Helhetstänk kring målgrupper ur ett regionalpolitiskt perspektiv –(CLLD för helhetstänk över programgränser).				X			
Diversifiering Se utvecklingspotentialen hos kombinatorer, dvs driver verksamhet samtidigt med en anställning.		X	X	X			
Styrning mot nationella jämställdhetspolitiska mål.		X					X
Koppla interna kompetenser – jämställdhetsansvarig och landsbygds-handläggare. Ta fram modell.	X			X	X		
Utveckla statistiken, ansökningsblanketter med genusperspektiv: uppgifter om sökande/medsökande, operativ företagsledare.		X		X	X		
JAPP – jämställdhetsapp i mobilen.	X	X		X	X	X	
Flaggskepp för jämställdhet – arbeta med samordning mellan fonderna. En modell för utförare som stöttar utvecklingsinsatser.	X	X		X	X	X	
"Jämställdhetskampanjer" gemensamma program och länsövergripande informationsinsatser.	X	X		X		X	
Kunskapssäkring genom utbildningsinsatser om jämställdhet använda ny/aktuell forskning t ex från Winnet Centre of Excellence, LRFs jämställdhetsakademi m.fl.	X	X		X		X	
Krav på effektbeskrivning.			X	X	X		X
Urvalskriterier – t ex prioritering av företag och projekt som främjar jämställdhet och mångfald.				X	X		
Processtöd till jämställdhet (jfr ESFs processtöd till likabehandling).			X	X	X		
Utveckla stödjande nätverk och kluster.			X				
Samma mallar för alla främjare/stödmyndighet – möjliggör jämförbar statistik.			X				

J-appen som kan öka jämställdheten på landsbygden!

Driver du ett projekt som behöver jämställdhetssäkras? Eller ska du utreda om företaget eller projektet kan öka jämställdheten på landsbygden? Då kan denna jämställdhetsapp, J-app, vara det rätta verktyget för dig!

Ett verktyg för både projektledare och handläggare

Det finns en stark vilja att öka jämställdheten på landsbygden men det har varit svårt att nå målet. I workshopen kring projektet föddes idén att skapa ett verktyg som är lätt att använda, och alltid finns tillgängligt.

Förutom att bedöma projektets eller företagets potential att öka jämställdheten kan den även öka kunskapen och förståelsen kring målet en jämställd landsbygd. Syftet med J-appen är att ställa ett antal frågor till projektledaren som vill jämställdhetssäkra sitt projekt eller till handläggaren som ska handlägga företagsstöd/projektstödsansökan. J-appanvändaren får svara på frågor, vilka leder fram till ett mått av jämställdhet i insatsen. Är projektet jämställt eller inte? Det kan också

vara så att användaren behöver få ytterligare information för att kunna göra bedömningen. Under själva jämställdhetssäkringen får användaren även tips och idéer om hur man kan tänka kring jämställdhet. Dessutom kan man få fakta som kan stärka ens egen kunskap inom ämnet. På detta vis blir J-appen både ett verktyg för att underlätta för användaren men också en kunskapsförhöjare!

Internt samarbete gav flera vinster

Appens frågor och information togs fram i samarbete mellan Länsstyrelsens jämställdhetssakkunnige och handläggare inom landsbygdsprogrammet. Vinsterna med samarbetet var, förutom diskussionerna om själva produkten även den kunskapsutveckling och informationsutbyte som skedde. Ett tips till alla som vill komma längre med en jämställd landsbygd. Ett nära samarbete mellan sakkunniga inom olika områden tillsammans med landsbygdsprogrammets handläggare skapade både ökad förståelse och kunskap både om landsbygdsprogrammet och de horisontella målen. Samverkan är ett tips som är lätt att genomföra men ger stor effekt!

Kontakta Nina

Maila på nina.elmsjo@lansstyrelsen.se så kan du boka tid med henne för att diskutera hur man kan nå längre i jämställdhetsfrågorna i nästa programperiod.

Under hösten kommer Nina Elmsjö, handläggare och beslutande inom landsbygdsprogrammet även att vara en av de resurspersoner som Landsbygdsnätverket erbjuder för att stötta länsstyrelserna i skrivandet av handlingsplan inom ett nytt landsbygdsprogram. Det går att kontakta Nina för att höra om Länsstyrelsen i Jönköpings arbete i projektet.

Under projektet framkom att en av de viktigaste insatserna i nuvarande landsbygdsprogram är möjligheterna att gå in i företagsinsatser utanför de gröna näringarna. Dessa insatser bedöms ge de största effekterna för en ökad jämställdhet inom landsbygdsprogrammet. Insatserna inom branscher såsom häst och turism har de högsta andelarna kvinnor som sökande. Ett nytt program med endast insatser inom de gröna näringarna skulle därför inte främja syftet att öka jämställdheten på landsbygden. Detta är också en av anledningarna till att projektet vid ett flertal tillfällen framhöll att det är viktigt att bredda begreppet innovation. Se till nya branscher och verksamheter samt öka möjligheterna att både driva företag och vara anställd, så kallade kombinatörer.

Ett nationellt flaggskepp som en metod

För att nå resultat och implementering av jämställdhet i kommande landsbygdsprogram, kan ett nationellt flaggskepp för jämställdhet skapas som plattform för samarbete.

Högre krav när strategi blir handlingsplan

När EU 2020-strategin för kommande landsbygdsprogram, 2014-2020, övergår till att bli mer handlingsinriktad blir det än mer betydelsefullt att presentera hur jämställdhet ska följas upp och mätas för att säkerställa kvinnor och mäns möjlighet till deltagande i aktiviteterna. Policyrekommendationer är inte enbart tillräckliga för att skapa förändring, det behövs också "genomförare". Resurscentrum för kvinnor bör involveras för att skapa påverkan och förändring.

En attraktiv landsbygd är jämställd

Att bygga en landsbygd som är attraktiv att leva och bo i kräver en utveckling som både är hållbar och jämställd. Kvinnor och män bör ha lika villkor och samma förutsättningar att forma och förena arbete och familjeliv. Mätmetoder måste tas fram om hur ett samhälle utvecklas där kvinnor och män har samma möjligheter och makt att forma sina liv. Det behövs även ett natio-

nellt samarbete för genomförande och implementering av jämställdhet i kommande ESI-fonder (se sid. 5) för att säkerställa kommande landsbygdsutveckling för tillväxt på lika villkor för kvinnor och män.

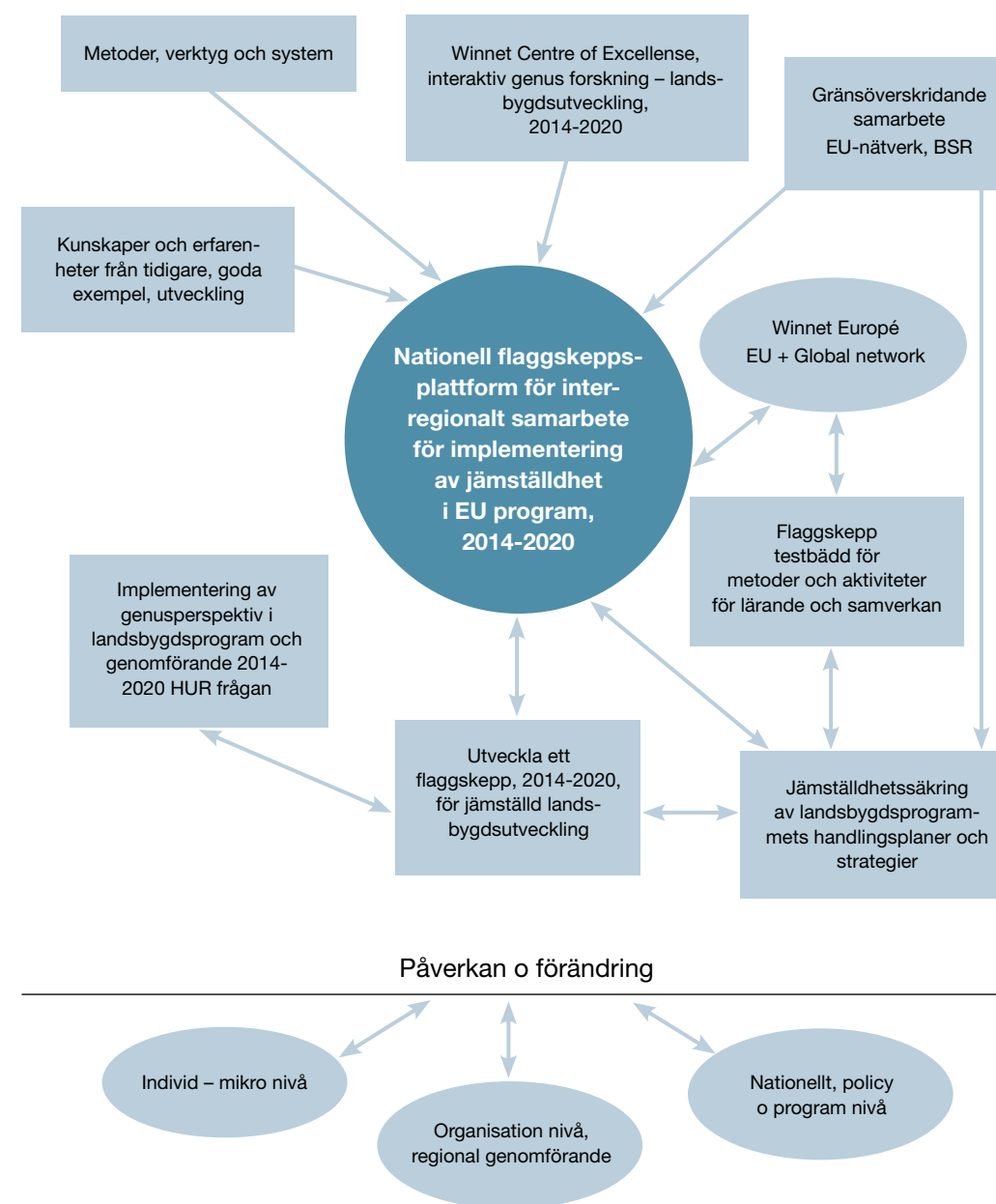
Nationell samordning ger uppväxlingseffekter

Ett nationellt flaggskeppsprojekt skulle innebära samarbete mellan de olika fonderna. Genom att samla in genussegregerad statistik och data uppdelad på kön, erbjuda jämförbara regionala och interregionala analyser om landsbygden samt initiera forskning och erbjuda utbildning, skulle ett nationellt flaggskepp kunna ha en samordnande roll. Samarbetet mellan de olika fonderna skulle också kunna bidra med utbyte av goda exempel, praxis och erfarenheter samt uppföljning och utvärdering vilket kan leda till högre måluppfyllelse. Genom ett flaggskepp skapas möjlighet att säkerställa och jämställdhetssäkra ett nytt landsbygdsprogram, 2014-2020.

Förslag till nationellt flaggskepp Landsbygdsprogrammet, 2014-2020

Flaggskeppsplattform för jämställdhet och ekonomisk tillväxt på landsbygden för lärande och implementering av jämställdhetsperspektiv i kommande nationella landsbygdsprogram och EU-programmans investeringsprioriteringar, 2014-2020.

Samarbete för landsbygdsutveckling inom samtliga sex investeringsprioriteringarna, samt övriga EU-fonder, 2014-2020.

WINNET
SVERIGE

www.winnetsverige.se

WINNET
JÖNKÖPINGS LÄN

www.resurscentrum.net

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

www.lansstyrelsen.se/jonkoping

www.landsbygdsnatverket.se

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

